

mtatkki

Hungarian Academy of Sciences
Centre for Social Sciences
Institute for Minority Studies

A PDF fájlok elektronikusan kereshetőek.

A dokumentum használatával elfogadom az
[Europeana felhasználói szabályzatát](#).

Tartalom.

- Kapatán Márton kanonok. — *Szongott Kristóftól.*
Örményország őstörténete a váni ékiratok világánál. IV. —
Dr. Molnár Antaltól.
Történetünk koronájának drágakövei. II. — *Dr. Temesváry*
Jánostól.
Eruánt király. — *Markovich Jakabtól.*
Az örmény nemzet jötevője. — *Szánászárián Mígêrdics.* —
Sz. K.-tól.
Az aradi ünnepély alkalmából.

MI ÚJSÁG AZ ÖRMÉNY VILÁGBAN?

- Simay Gergelyné †.
Az angol országgyűlés.
A patriarkha lemondása.
A kurdok erőszakoskodásai.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

- Ájvázovszky Konstantinápolyban.
Zákhárián a festő.
Álisán új munkája.

Kapatán Márton kanonok.

valódi pap mintaképét, a megtestesült szerénységet mutatom be mélyen tisztelt olvasóimnak Kapatán kanonok személyében.
1813. év nov. 11-én örmény ajkú szülőkől Márton napján született Szamosújvártt, azért Márton nevet kapott a keresztségben. Apja Kapatán Kajtán kereskedő és anyja Gorove Rebeka volt. Isten a becsületes, szorgalmas házaspárt hat gyermekkel áldotta meg, kik közül most csak Márton van életben. A jó szülők vallásos nevelést adtak gyermekeiknek. Márton a népiskolát és a gymnasium három első osztályát Szamosújvártt tanulta. Tanárai közül megemlítem az ismert nevű Gábrus Zakart, Der Dominikot (Tamási Domokos pap)

és Der Vártánt (Korbuly Vártán pap). A gymnasium többi osztályait Kolozsvárt folytatta. A böcsészeti és jogi tanulmányokat Nagy-Váradon négy évig hallgatta. Azután Lonovics csanádi püspök felvette a növendékpapok közé; de szülei kívánságára, kik messze estek tőle, átjött Gyulaféhérvárra és itt végezte el a theológiát. 1839-ben szenteltetett fel pappá.

Előbb Kézdi-Polyánban segédlelkészkedett, de 16 hónap múlva Maros-Vásárhelyre tétetett gymnasiumi tanárnak. Itt se maradhatott sokáig a „békeszerető” pap, mert lakását oda tette át, hol békétlenségben éltek az emberek. Szilágy-Somlyóról néhány egyenetlenkedő tanár másfelé helyezvén át, az így megüresedett tanári helyek egyikére Kapatán neveztetett, ki »mindent feláldoz a békeségért«. Innen Zalánra ment, hol 4 évet töltött mint tanár és segédlelkész. A szabadságharcz Topánfalván találta Kapatánt; de mivel beteges volt, mibe sem elegendett. Csupán egyházának, melynek önálló lelkésze volt, élt. 1854-ben Haynald püspök alatt a felajánlott három állomás közül Szepsi-Szt-Györgyöt választotta. Itt 16 évet töltött; alatta épült a plebániái, kántorilak és az iskola. Közbenjárására a város szép temetőhelyet adott a katolikusoknak. Püspöke czimzetes esprességgel tüntette ki Kapatánt, ki a kerületi jegyző teendőit is végezte. Sepsi-Szt-Györgyről Verespatakra ment, itt 2 évet töltött, mely idő alatt elnyerte a kerületi főesperességet. Még három évet töltött Zalánán, aztán Fogarasi püspök bevitte Gyulaféhérvárra kanonoknak.

És itt megemlítek egy ritka esetet, mely méltó a feljegyzésre. Mai napság, midőn az emberiség nagy része lot-fut a cím, a rang után és küzdve keresi a kitüntetést, ime egy ember, ki meg van elégedve állásával és nemcsak nem keresi a kitüntetést, de sőt kerüli azt. Kérve-kérte Kapatán püspökét, hogy hagyja meg őt szerény állásában. Meghagyta. Kétszer volt megkínálva a kanonoksággal, de ő megköszönve a püspök kitüntető kegyét, megmaradt továbbra is főesperesnek.

— Bajos, kegyelmes Uram! öreg embernek új rendszerhez hozzászokni. Igy mentegetőzött.

— Ilyen emberre van szükségem, kitől növendékpapjaim jó, atyai nevelést fognak kapni.

És kinevezte dr. Fogarasi püspök Kapatánt — ennek akarata ellenére — kanonokká és a seminarium rectorává.

»A tisztelet a keresőt kerüli, a kerülőt keresi.«

Mint rector valódi atya volt a növendékpapságnak, a seminarium tisztelte, szerette őtet; más fegyelmi eszközt soha sem vett alkalmazásba, mint a jóindulatú atyai szeretetből eredt intést, figyelmeztetést. Rend honolt a seminarium falai között és rendetlenség nem fordult elő. Jó vezetésben részesült a növendékpapság, a tanulmányokban tett előmenetele is kielégítette a várakozást; azért a valóság és az intézet neve között (»Seminarium incarnatae sapientiae«) nem létezett ellentét. Rég ideje látott a seminarium olyan konyhát, mint Kapatán alatt. És habár jól tartotta a kispapokat, mégis kezei közt gyarapodott az intézet vagyona, mert jövedelmező gazdaságot folytatott a seminarium jószágaiban...

De veszeljes gyomorhurutba esett; erre orvosi tanácsra kiköltözött a seminariumból. Hosszasan betegeskedett. Végre áldozatkészségéről országszerte híres püspöke Lönhárt Ferencz engedélyével lakását áttette szülővárosába, hol az enyhe levegő, a városon uralkodó tisztaság, a szép sétatér, az ismerős kör — jó hatással voltak egészségére.

Körünkben is mindenki tiszteli. Kapatán, ki pártolója a sajtó jó irányú termékeinek, istenes étellel, olvasással és az irgalmasság testi cselekedeteinek gyakorlásával tölti napjait. Alapító tagja a helybeli Világosító-Szt-Gergely árvaháznak, melynek alaptökéjéhez még esperes korában hozzájárult 1000 frttal aranyban.

Adjon az Ég a példányszerű papnak, a derék honpolgárnak, az árvák atyjának tartos egészséggel párosult hosszú életet!

Szongott Kristóf.

